

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

**RAPORTI I AUDITIMIT PËR PASQYRAT FINANCIARE TË
MINISTRISË SË KULTURËS, RINISË DHE SPORTIT
PËR VITIN 2019**

Prishtinë, qershor 2020

Zyra Kombëtare e Auditimit e Republikës së Kosovës është institucioni më i lartë i kontrollit ekonomik e financiar dhe për punën e vet i jep llogari Kuvendit të Republikës së Kosovës.

Raportet e Zyrës Kombëtare të Auditimit promovojnë llogaridhënien e institucioneve publike, duke ofruar bazë të qëndrueshme për të kërkuar llogari nga menaxherët e çdo organizate të audituar. Në këtë mënyrë, ne rrisim besimin në shpenzimin e fondeve publike dhe luajmë një rol aktiv në sigurimin e interesit të taksapaguesve dhe të palëve tjera të interesit në rritjen e përgjegjësisë publike.

Ky auditim është kryer në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit, si dhe me praktikat e mira evropiane.

Auditori i Përgjithshëm ka vendosur për opinionin e auditimit për Pasqyrat Financiare Vjetore të Ministrisë së Kulturës, Rinisë dhe Sportit, në konsultim me Ndihmës Auditorin e Përgjithshëm Qerkin Morina, i cili e ka mbikëqyrur auditimin.

Raporti është rezultat i auditimit të kryer nga Arian Haxha (udhëheqës ekipi), Fatlinda Podvorica dhe Shqiponja Krasniqi (anëtar ekipi), nën menaxhimin e Udhëheqësit të Departamentit të Auditimit, Zukë Zuka.

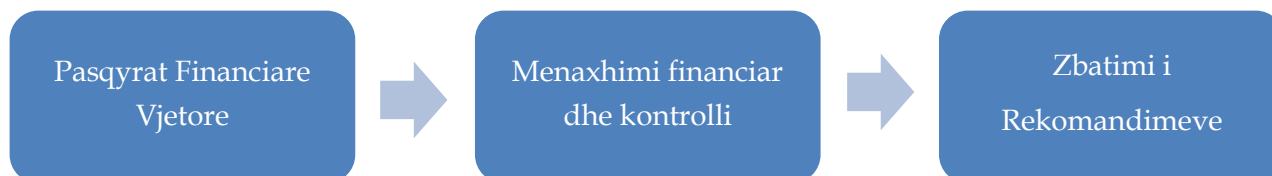
TABELA E PËRMBAJTJES

Përmbledhje e përgjithshme	4
Fushëveprimi dhe metodologjia e auditimit	5
1 Opinioni i auditimit për Pasqyrat Financiare Vjetore	6
2 Menaxhimi financiar dhe kontrolli	8
3 Progresi në zbatimin e rekomandimeve.....	30
Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZKA-ja	37
Shtojca II: Letër e konfirmimit	39

Përmbledhje e përgjithshme

Raporti i përmbledhë çështjet kryesore që dalin nga auditimi i Ministrisë së Kulturës, Rinisë dhe Sportit (MKRS) për vitin 2019, i cili përfshin Opinionin e Auditorit të Përgjithshëm për Pasqyrat Financiare Vjetore. Ekzaminimi i Pasqyrave Financiare për vitin 2019 është kryer në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA).

Auditimi është fokusuar në:

Konkluzionet

Pasqyrat Financiare Vjetore janë përgatitur në harmoni me kërkesat ligjore, me përjashtim të çështjeve të cilat janë paraqitur tek baza për opinion (Theksimi i çështjes) të cilat nuk kanë mundur të korrigjohen pasi që veprimet kanë ndodhur gjatë vitit 2019.

Menaxhimi financiar dhe kontrolli - vazhdon të mbeten mjaft sfiduese për menaxhmentin e Ministrisë së Kulturës Rinisë dhe Sportit (MKRS) pasi që mangësitë e njëjta janë duke u përsëritur ndër vite në disa fusha, si: në subvencione, prokurim, realizim të pagesave etj.

Zbatimi i rekomandimeve – MKRS nuk i ka kushtuar rëndësinë e duhur zbatimit të rekomandimeve dhe si rezultat i saj, pjesa më e madhe e rekomandimeve të vitit paraprak kanë mbetur të pazbatuara.

Opinion i Auditorit të Përgjithshëm¹

Opinion i Pamodifikuar me Theksim të çështjes

Sipas opinionit tonë, Pasqyrat Financiare Vjetore të MKRS për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 prezantojnë pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale.

Më gjerësisht, shih kapitullin 1 të këtij raporti.

¹ Shtojca I, shpjegon llojet e opinioneve, sipas SNISA-ve.

Fushëveprimi dhe metodologjia e auditimit

Auditimi përfshin ekzaminimin dhe vlerësimin e pasqyrave financiare dhe të dhënave të tjera financiare, me sa vijon:

- Nëse pasqyrat financiare japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të llogarive dhe çështjeve financiare për periudhën e auditimit;
- Nëse të dhënat financiare, sistemet dhe transaksionet janë në pajtim me ligjet dhe rregulloret në fuqi;
- Nëse funksionet e kontrollit dhe të auditimit të brendshëm janë të përshtatshme dhe efikase; dhe
- Nëse janë ndërmarrë veprimet e duhura për zbatimin e rekomandimeve të auditimit.

Auditimi është bazuar në vlerësimin e rrezikut. Ne kemi analizuar veprimtarinë e Ministrisë, nivelin e mbështetjes në kontrollet menaxheriale për të përcaktuar nivelin e testeve të hollësishme, që janë të nevojshme për të siguruar dëshmitë dhe që e mbështesin opinionin e Auditorit të Përgjithshëm (AP).

Procedurat kanë përfshirë rishikimin e kontrolleve të brendshme, të sistemeve të kontabilitetit, teste të ndërlidhura substanciale, si dhe aranzhimet e ndërlidhura të qeverisjes deri në masën që i kemi konsideruar të nevojshme për kryerjen efektive të auditimit. Gjetjet e auditimit nuk duhen të konsiderohen si një pasqyrë gjithëpërfshirëse e dobësive që mund të ekzistojnë apo e të gjitha përmirësimeve që mund të bëhen në sistemet dhe procedurat që janë aplikuar.

Kapitujt në vijim ofrojnë përshkrim të detajuar të gjetjeve dhe rekomandimeve në çdo fushë të audituar. Përgjigjet e menaxhmentit në rezultatet e auditimit mund të gjenden në Shtojcën II.

1 Opinioni i auditimit për Pasqyrat Financiare Vjetore

Ne kemi kryer auditimin e Pasqyrave Financiare Vjetore (PFV) të MKRS për vitin e përfunduar me 31 dhjetor 2019, në përputhje me Ligjin e ZKA-së dhe Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Ekzaminimet e auditimit janë kryer për të mundur dhënien e opinionit për PFV, të cilat përfshijnë pasqyrën e pranimeve dhe të pagesave në para të gatshme dhe pasqyrën e ekzekutimit të buxhetit, të shpalosura në detaje.

Opinion i Pamodifikuar me Theksim të çështjes

Sipas opinionit tonë, Pasqyrat Financiare Vjetore të MKRS për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019, prezantojnë pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik të kontabilitetit në para të gatshme.

Baza për opinion

Auditimi është kryer në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Sipas këtyre standardeve, përgjegjësitë tona janë përshkruar më poshtë tek pjesa 'Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare'. Në përputhje me SNISA-t 10 dhe 30, si dhe kërkesat tjera relevante për auditimin e PFV-ve të organizatave buxhetore, ZKA-ja është e pavarur nga Ministria/Komuna. Besojmë se dëshmitë e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të duhura për sigurimin e bazës për opinionin.

Theksimi i çështjes

Dëshirojmë të tërheqim vëmendjen tuaj për faktin se si pasojë e planifikimit të dobët buxhetor me Ligjin për ndarjet buxhetore të vitit 2019, MKRS ka paguar dhe regjistruar shpenzime në kategori ekonomike jo adekuate në shumën 120,563€. Derisa, për shkak të ndarjeve jo adekuate të fondeve me vendime të Qeverisë, kanë ndodhur edhe keqklasifikime tjera në shumë prej 220,809€. Po ashtu, pagesat në vlerë prej 136,789€ përmes vendimeve gjyqësore ishin paguar nga kategori jo adekuate ekonomike.

Përveç keqklasifikimeve të mësipërme, bazuar në vendimin e Qeverisë nr. 06/39 i dt. 22.07.2015, 31 pjesëtarë të strukturës së ashtuquajtur "Mbrotja civile" ishin caktuar në departamente të ndryshme të MKRS-së në veri të vendit. Për këta zyrtarë, MKRS-ja nuk ka ofruar ndonjë dëshmi, siç janë: vijueshmëria në punë apo raporte për punën e kryer gjatë vitit 2019. Shpenzimet e pagave gjatë vitit 2019 ishin 150,789€.

Përgjegjësia e menaxhmentit për PFV-të

Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Kulturës, Rinisë dhe Sportit është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të Pasqyrave Financiare sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik - Raportimi Financiar bazuar në Kontabilitetin e Parasë së Gatshme.

Po ashtu, menaxhmenti është përgjegjës edhe për vendosjen e kontrolleve të brendshme, të cilat i përcakton si të nevojshme për të mundësuar përgatitjen e Pasqyrave Financiare, pa keq deklarime materiale të shkaktuara, qoftë nga mashtrimi apo gabimi. Kjo përfshinë përmbushjen e kërkesave që burojnë nga Ligji nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (me plotësime dhe ndryshime) dhe Rregullorja nr. 01/2017 për Raportim Vjetor Financiar nga Organizata Buxhetore.

Ministri është përgjegjës për të siguruar mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Ministrisë.

Përgjegjësia e Auditorit të Përgjithshëm për auditimin e PFV-ve

Përgjegjësia jonë është që të shprehim një opinion për PFV-të në bazë të auditimit të kryer, në përputhje me SNISA-t. Këto standarde kërkojnë që të marrim siguri të arsyeshme se pasqyrat financiare nuk përmbajnë keqdeklarime materiale.

Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë i sigurisë, por nuk garanton se një auditim i kryer në pajtim me SNISA-t do të zbulojë çdo keq-deklarim material që mund të ekzistojë. Keqdeklarimet mund të rezultojnë nga mashtrimi ose gabimi dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose së bashku, mund të ndikojnë në vendimet e marra mbi bazën e këtyre PFV-ve.

Auditimi përfshinë kryerjen e procedurave për të marrë dëshmi në lidhje me informatat financiare dhe shpalosjet në PFV. Procedurat e zgjedhura varen nga gjykimi i auditorit, duke përfshirë edhe vlerësimin e rreziqeve nga keqdeklarimet materiale në PFV, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit. Gjatë vlerësimit të rrezikut, auditori merr në konsideratë kontrollin e brendshëm që është relevant në përgatitjen e pasqyrave financiare nga entiteti, në mënyrë që të dizajnojë procedura të auditimit që janë të përshtatshme për rrethanat e entitetit, por jo për qëllim të shprehjes së opinionit mbi efektivitetin e kontrolleve të brendshme të entitetit.

Auditimi përfshinë edhe vlerësimin e përshtatshmërisë së politikave kontabël të përdorura, arsyeshmërinë e përlllogaritjeve kontabël të bëra nga menaxhmenti, si dhe vlerësimin e prezantimit të pasqyrave financiare.

Ne komunikojmë me menaxhmentin e entitetit të audituar në lidhje me fushëveprimin, kohën e planifikuar të auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, përfshirë ndonjë mangësi të rëndësishme në kontrollin e brendshëm që ne e identifikojmë gjatë auditimit.

Raporti i auditimit publikohet në webfaqen e ZKA-së, me përjashtim të informacioneve që klasifikohen si senzitive apo për shkak të ndalesave të tjera ligjore e administrative, në pajtim me legjislacionin në fuqi.

2 Menaxhimi financiar dhe kontrolli

Puna jonë lidhur me Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin (MFK) pasqyron aktivitetet e detajuara të auditimit për sistemet e të hyrave dhe shpenzimeve në organizatat buxhetore. Në mënyrë të veçantë, kemi trajtuar menaxhimin e buxhetit, prokurimin, burimet njerëzore dhe pasuritë e detyrimet si dhe funksionin e auditimit të brendshëm.

Konkluzioni për menaxhimin financiar dhe kontrollin

MKRS gjatë viti 2019 nuk ka shënuar ndonjë progres sa i përket menaxhimit financiar dhe kontrollit, krahasuar me vitin paraprak. Në kontekst të sistemeve financiare, duhet të forcohen kontrollet në fushën e shpenzimeve që kërkojnë përmirësim të mëtijshëm, për të parandaluar pa rregullsitë dhe shpenzimet jo racionale. Fushat kryesore ku nevojiten më shumë përmirësime janë fusha e prokurimit për shkak të mos zbatimit me konsistencë të kërkesave ligjore, fusha e subvencioneve si fushë mjaft shqetësuese për shkak të moszbatimit të kërkesave ligjore gjatë dhënies dhe monitorimit të tyre, pagat dhe mëdijtjet, menaxhimi i pasurisë, procedimi i pagesave, menaxhimi i kontratave si dhe raportimi dhe pagesa e obligimeve.

2.1 Planifikimi dhe realizimi i buxhetit

Ne i kemi shqyrtuar burimet e fondeve buxhetore dhe shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike. Kjo është paraqitur në tabelat e mëposhtme:

Tabela 1. Burimet e fondeve buxhetore (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final ²	2019 Realizimi	2018 Realizimi	2017 Realizimi
Burimet e Fondeve:	44,733,726	41,951,236	30,917,975	29,952,620	24,408,173
Granti i Qeverisë -Buxheti	31,178,336	29,195,424	23,956,313	27,520,149	24,342,201
Të bartura nga viti paraprak ³	0	17,317	7,283	7,947	15,579
Të hyrat vetjake ⁴	55,390	55,390	10,590	23,166	36,675
Donacionet e brendshme	0	18,850	14,443	0	343
Donacionet e jashtme	0	134,255	109,809	28,050	13,375
Të hyrat nga AKP	13,500,000	12,530,000	6,819,537	2,373,308	0

² Buxheti Final – buxheti i aprovuar nga Kuvendi i përshtatur më pas nga Ministria e Financave

³ Të hyrat vetjake të pashpenzuara në vitin paraprak të bartura në vitin aktual.

⁴ Pranimet e përdorura nga entiteti për financimin e aktiviteteve vetjake.

Buxheti final në raport me buxhetin fillestar ishte zvogëluar për 2,782,490€. Ky është rezultat i shkurtimeve buxhetore me vendime të Qeverisë. Në vitin 2019, MKRS ka shpenzuar 74% të buxhetit final ose 30,944,798€, me një rritje të lehtë në vlerë nominale prej 992,178, krahasuar me vitin 2018.

Më poshtë jepen shpjegimet për pozitën aktuale të shpenzimeve sipas kategorive.

Tabela 2. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2019 Realizimi	2018 Realizimi	2017 Realizimi
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike:	44,733,726	41,951,238	30,917,975	29,952,621	24,408,171
Pagat dhe Mëditjet	5,031,282	5,053,512	5,052,780	4,504,696	4,073,999
Mallrat dhe Shërbimet	1,430,986	2,265,090	1,822,792	1,703,542	1,453,497
Shërbimet komunale	404,908	404,933	297,456	317,331	343,867
Subvencionet dhe Transferet	9,016,550	12,503,394	11,432,739	10,734,320	8,583,046
Investimet Kapitale	28,850,000	21,724,309	12,312,208	12,692,732	9,953,762

Shpjegimet rreth ndryshimeve në kategoritë buxhetore:

- Buxheti për paga dhe mëditje në krahasim me buxhetin fillestar, ishte rritur për 22,230€, sipas vendimit të Qeverisë për harmonizimin e pagave si dhe buxheti i bartur i granteve nga Fondi Global.
- Buxheti për mallra dhe shërbime në krahasim me buxhetin fillestar, ishte rritur për 834,104€, sipas vendimeve të Qeverisë, transfere dhe rialokime buxhetore ndërmjet kategorive, të hyrave të bartura si dhe granteve të përcaktuara të donatorëve.
- Buxheti për subvencione dhe transfere ishte rritur për 3,486,844€, sipas vendimeve të Qeverisë, transfereve dhe rialokimeve buxhetore ndërmjet kategorive si dhe granteve të përcaktuara të donatorëve.
- Buxheti për investime kapitale në krahasim me buxhetin fillestar, ishte zvogëluar për 7,125,691€, sipas vendimeve të Qeverisë për kursime, transfere dhe rialokime buxhetore ndërmjet kategorive.

MKRS, kishte treguar performancë jo të mirë sa i përket realizimit të buxhetit, veçanërisht në kategorinë e investimeve kapitale, ku kishte arritur të shpenzoj vetëm 57% të buxhetit final.

Çështja B1 Keqklasifikimi i shpenzimeve sipas kodeve ekonomike

E gjetura

Me rastin e analizës së pagesave sipas kodeve ekonomike, ne kemi gjetur se disa nga pagesat nuk janë bërë nga kodet adekuate ekonomike. Pagesat kanë rezultuar me gabime për shkak të klasifikimit të gabuar qysh në fazën e aprovimit të Ligjit për ndarjet buxhetore dhe pagesave direkte nga vendimet gjyqësore. Gabimet kanë të bëjnë me rastet e mëposhtme:

- Nga kategoria e subvencioneve dhe transfereve ishin realizuar pagesa në vlerë 94,020€ për shpenzime të cilat për nga natyra dhe sipas planit kontabël i takojnë kategorisë mallra dhe shërbime, që kanë të bëjnë me pagesa për bileta të udhëtimit zyrtar, mirëmbajtje të objekteve, pagesat për anëtarë të këshillave drejtues etj;
- Nga kategoria e investimeve kapitale, me vendim gjyqësor ishte realizuar pagesa në vlerë 88,354€ për bileta të udhëtimit zyrtar, shpenzime të cilat për nga natyra i takojnë kategorisë mallra dhe shërbime;
- Nga kategoria mallra dhe shërbime me vendim gjyqësor ishin realizuar dy pagesa në vlerë 32,593€ për ndërtimin e palestrës sportive në komunën e Skenderajt, shpenzime të cilat për nga natyra i takojnë kategorisë së investimeve kapitale, si dhe një pagesë në vlerë 15,842€ për diferencën në pagë, shpenzime të cilat i takojnë kategorisë paga dhe mëditje;
- Nga kategoria mallra dhe shërbime ishin realizuar pagesa në vlerë 26,543€, për punë shtesë për zyrtarët e saj të angazhuar jashtë orarit të rregullt të punës, shpenzime të cilat për nga natyra i takojnë kategorisë paga dhe mëditje; dhe
- Për organizimin e aktiviteteve lidhur me Festën e Pavarësisë së Kosovës, MKRS ka shpenzuar 220,809€ nga kategoria e subvencioneve. Këto aktiviteteve për nga natyra dhe plani kontabël i takojnë kategorisë për mallra dhe shërbime. Kjo ka ndodhur pasi që mjetet janë ndarë nga subvencionet me vendim të veçantë të Qeverisë, dhe ministria ka kryer vetëm punët operative, derisa kontraktimet me OE i ka kryer Zyra e Kryeministrit.

Gabimet më sipër kanë ndodhur për shkak të planifikimit të dobët të buxhetit nga ana e Qeverisë dhe kujdesit të pamjaftueshëm të menaxhmentit të MKRS-së për të parandaluar ndarjet buxhetore në kodet e gabuara të shpenzimeve.

Ndikimi

Pagesat e kryera nga kodet jo adekuate të shpenzimeve ndikojnë në nënvlerësimin e disa llogarive dhe mbivlerësimin e llogarive tjera, që për efekt kanë paraqitjen e pa saktë të gjendjes së llogarive.

Rekomandimi B1 Ministri duhet të sigurojë që janë ndërmarrë të gjitha veprimet e nevojshme që shpenzimet të planifikohen në ndarjet adekuate të buxhetit (apo të bëhet ridestinimi i mjeteve sipas kërkesave ligjore) dhe që pagesat dhe regjistrimi i shpenzimeve bëhet në mënyrë strikte sipas kodeve ekonomike adekuate.

2.1.1 Të hyrat

Të hyrat e realizuara nga MKRS në 2019 ishin 56,673€. Këto të hyra janë realizuar nga Arkiva Shtetërore 11,043€, nga Qendra Rajonale për Trashëgimi Kulturor (QRTK) Prizreni 17,060€, Biblioteka Kombëtare e Kosovës 9,318€, Teatri Kombëtarë 12,952€ si dhe nga Kinematografia 6,300€. Ato kanë të bëjnë me të hyrat nga shitja e biletave për shfaqje; koncerte; pëlqime etj.

Tabela 3. Të hyrat vetjake (€)

Përshkrimi	2019 Pranimet	2018 Pranimet	2017 Pranimet
Të hyrat vetjake	56,673	59,663	85,330
Totali	56,673	59,663	85,330

Në raport me vitin e kaluar vlera e të hyrave të realizuara është afërsisht e njëjtë me një zvogëlim të vogël 2,990€.

2.1.2 Pagat dhe mëditjet

Buxheti final për paga dhe mëditje në vitin 2019 ishte 5,053,512€, prej tyre ishin shpenzuar 5,052,786€. Numri i të punësuarve sipas buxhetit ishte 787 ndërsa në fund të vitit numri i tyre ishte 765. Ne kemi testuar 47 mostra për teste substanciale në vlerë 22,733€, si dhe 16 mostra për teste të pajtueshmërisë.

Auditimi ynë ka identifikuar çështjet në vijim:

Çështja B2- Mos ndalja e tatimit në burim për të ardhurat personale

Gjetja Neni 38 i Ligjit Nr. 05/L-028 për Tatimin në të Ardhura Personale, përcakton që “Secili punëdhënës është përgjegjës të mbajë në burim tatimin nga pagat e tatueshme të paguara të punëtorëve të tij, duke përfshirë edhe pagesat për zyrtarët e angazhuar me kontratat për shërbime të veçanta”.

Ne kemi vërejtur se në 21 raste për zyrtarët e angazhuar me marrëveshje për shërbime të veçanta, ku shpenzimet e pagave ishin 40,876€. MKRS - Agjencinë e Arkivit Shtetëror të Kosovës (ASHAK) nuk kishte mbajtur tatimin në burim për pagesat e kryera nga MSHV.

Kjo kishte ndodhur për shkak të mungesës së njohurive të stafit lidhur me kërkesat e ligjit, dhe neglizhencës së Ministrisë për adresimin e kësaj çështje.

Ndikimi Mbajtja në burim e tatimit në paga është detyrim ligjor, dhe mos përmbushja e këtij detyrimi, mund të ekspozoj MKRS-në si subjekt të ndëshkimeve nga autoritetet tatimore. Më tutje, kjo ndikon edhe në mbledhjen e të hyrave të përgjithshme shtetërore.

Rekomandimi B2 Ministri respektivisht, Kryeshefi i ASHAK-ut duhet të ndërmarrin veprimet e nevojshme për të siguruar kompetencën profesionale të stafit, në mënyrë që të zbatohen kërkesat ligjore sa i përket ndaljes së tatimit në burim për të punësuarit me kontratë për shërbime të veçanta, dhe rastet e tilla të mos përsëriten.

Çështja B3 Mos vijueshmëria në punë**Gjetja**

Sipas ligjit 03/L-149 Për Shërbyesit civil të Republikës së Kosovës neni 36 dhe rregullorja 05/2010 për orarin e punës respektivisht neni 4 punëtorët janë të obliguar të punojnë 40 orë në javë. Bazuar në vendimin e Qeverisë nr.06/39 i dt. 22.07.2015, 31 pjesëtarë të strukturës ilegale të ashtuquajtur “Mbrojtja civile” ishin caktuar në departamente të ndryshme të MKRS-së në veri të vendit. Për këta zyrtarë, MKRS-ja nuk ka ofruar ndonjë dëshmi, siç janë: vijueshmëria në punë apo raporte për punën e kryer gjatë vitit 2019. Shpenzimet e pagave gjatë vitit 2019 ishin 150,789€.

Kjo ka ndodhur si pasojë e sfidave në akomodimin dhe strukturimin e qartë të stafit në njësit ku është dashtë të pozicionohen. Kjo çështje sipas ministrisë është ngritë edhe në organet qeveritare dhe ende nuk është përfunduar.

Ndikimi

Pagesa e pagave pa vijueshmëri në punë, shkakton dëmtim të buxhetit sipas vlerës së shpenzimit, njëkohësisht mos arritje të objektivave të përcaktuara në marrëveshje dhe mos integrim të këtij komunitetit në sistemin aktual.

Rekomandimi B3

Ministri duhet të ndërmerr të gjitha veprimet për të siguruar kushte pune dhe vijueshmërinë e rregullt në punë të punonjësve, duke bërë monitorimin e vazhdueshëm siç parashihet me aktet ligjore. Në të kundërtën, këtë problem ta adresoj edhe në Qeveri, duke qenë se problemi si i tillë, po përsëritet për vite me radhë dhe asnjë masë drejt zgjidhjes nuk është ndërmarrë.

Çështja B4 - Dobësi në angazhimin e stafit sipas marrëveshjeve për shërbime të veçanta**Gjetja**

Sipas nenit 12 pika 4 të Ligjit Nr.03/L-149 për Shërbimin Civil, emërimet me afat të caktuar për një periudhë më të shkurtër se gjashtë muaj do të bëhen në bazë të kontratave të quajtura “Marrëveshje për shërbime të veçanta” të cilat i nënshtrohen Ligjit për Detyrimet, për të cilat duhet të zbatohet një procedurë e thjeshtësuar e rekrutimit.

MKRS (përfshirë institucionet vartëse) gjatë vitit 2019 ka angazhuar 147 zyrtarë përmes marrëveshjeve për shërbime të veçanta (MSHV). Prej tyre, 12 janë të punësuar në Rezidencën Presidenciale “Dr. Ibrahim Rugova” në pozita (ciceron, roje, mirëmbajtëse, zyrtar për protokoll), 7 në Bibliotekën Kombëtare, 22 në Agjencinë e Arkivit Shtetëror të Kosovës dhe pjesa tjetër prej 106 në MKRS. Mirëpo, në fund të vitit 2019 numri i të punësuarve me MSHV kishte rënë në 75, prej tyre 59 në MKRS dhe 16 në ASHAK.

Lidhur me këto, janë identifikuar dobësi si në vijim:

- 37 zyrtarë të angazhuar me MSHV (prej tyre 16 në MKRS, 1 në BKK dhe 20 në ASHAK) në vitet paraprake për të cilët nuk ishte zbatuar ndonjë procedurë rekrutimi, gjatë vitit 2019 u ishte vazhduar kontrata vetëm vendim ; dhe
- 101 zyrtarë të angazhuar me MSHV kishin vazhduar nga vitet paraprake, vetëm se gjatë vitit 2018-2019 i janë nënshtruar procedurës së thjeshtësuar të rekrutimit. Pra, periudha e angazhimit të këtyre zyrtarëve është më e gjatë se sa afati i përcaktuar me rregulla, mbi gjashtë muaj pa ndërprerje.

Sipas zyrtarëve të MKRS, kjo kishte ndodhur për shkak të nevojës për staf shtesë, sidomos sa i përket pozitave të nivelit mbështetës tek institucionet vartëse dhe mos aprovimit të buxhetit për staf shtesë.

Ndikimi

Dobësitë e identifikuara mund të rezultojnë me mungesë të mirëfilltë të konkurrencës dhe cilësi të dobët të shërbimeve të ofruara. Stafi i angazhuar jashtë procedurave të rekrutimit, rritë rrezikun e angazhimit të stafit pa kompetencën e duhur profesionale, që reflekton në realizimin e objektivave të ministrisë.

Rekomandimi B4 Ministri duhet të sigurojë se janë marrë masa për të ndërprerë praktikën e lidhjes së kontratave pa procedura të rekrutimit dhe kohëzgjatja e këtyre marrëveshjeve të bëhet në përputhje me legjislacionin përkatës. Në rast se ka nevojë për të punësuar shtesë në Ministri (pozita të rregullta), të sigurojë se në buxhetin e viteve në vijim në kategorinë paga dhe mëditje përfshihen pagat e të gjithë të punësuarve të nevojshëm, duke kaluar përmes sistemit të pagave.

2.1.3 Mallrat dhe shërbimet

Buxheti final për mallra dhe shërbime (përfshirë komunalitë) në vitin 2019 ishte 2,670,022€. Sipas PFV prej tyre ishin shpenzuar 2,147,071€. Megjithatë, me korrigjimet e fundit të të dhënave nga Thesari, shpenzimet ishin për 26,822€. Shpenzimet për mallra dhe shërbime, kanë të bëjnë me furnizime me material shpenzues, mirëmbajtje, pajisje të IT-së, derivate, shpenzime të qirasë, shërbime kontraktuese, shërbime komunale etj. Ne kemi testuar 22 mostra për teste substanciale në vlerë 302,359€ si dhe 13 mostra për teste të pajtueshmërisë.

Auditimi ynë ka identifikuar çështjet në vijim:

Çështja A1 -Vonesa në mbylljen e avanseve për udhëtime zyrtare

Gjetja Sipas Udhëzimit Administrativ Nr.2004/07 për Shpenzimet e Udhëtimeve Zyrtare, të gjitha avanset duhet të arsyetohen dhe shumat e pashpenzuara të kthehen në afat prej 15 ditësh pas kthimit nga udhëtimi. Rregulli i njëjtë vlen edhe për shpenzimet e realizuara përmes kredit kartelave.

Nga mostrat e testuara, në dy raste kemi vërejtur se avanset nuk ishin arsyetuar dhe mbyllur brenda afatit ligjor prej 15 ditësh pas kthimit nga udhëtimi zyrtar. Pagesa e avansit në vlerë 2,195€ ishte mbyllur me 42 ditë vonesë pas afatit të lejuar, ndërsa pagesa avansit në vlerë 1,212€ nuk ishte mbyllur që nga viti 2014. Vlera e avanseve të paarsyetuara në fund të vitit 2019 sipas ZKF ishte 32,499€, ku prej tyre kishte avanse të paarsyetuara që nga viti 2010.

Kjo gjendje ka ardhur si rezultat i neglizhencës së zyrtarëve edhe mos ndërmarrjes së veprimeve ligjore nga zyrtarët financiar për kthimin e mjeteve.

Ndikimi Mos arsyetimi i shpenzimeve të udhëtimeve dhe mos-mbyllja e avanseve, rritë rrezikun që paratë publike të jenë përdorur në kundërshtim me qëllimet e synuara, rregullat e aplikueshme apo keqpërdorim të parasë publike.

Rekomandimi A1 Ministri duhet të ndërmarrë të gjitha veprimet, që personat që i kanë arsyetuar avanset që nga viti 2010 deri në fund të vitit 2019, t'i kryejnë barazimet me shërbimin e financave dhe të kontabilitetit. Në rast se nuk i posedojnë dëshmitë e duhura për arsyetimin e avanseve, atëherë shumat e tërhequra për këtë qëllim, të kthehen në tërësi brenda një periudhe tremujore. Në të kundërtën, të ushtrojnë padi gjyqësore kundër të gjithë personave për kthimin e këtyre parave. Gjithashtu, ministri duhet të vendos kontrolle strikte që avanset e dhëna në të ardhmen, të arsyetohen brenda afateve të përcaktuara ligjore.

Çështja A2 –Zhvillimi i aktiviteteve të prokurimit pa njoftuar AQP-në dhe lidhja e kontratave pa zotim të fondeve.**Gjetja**

Sipas LMFPF neni 36.1 para inicimit të një procesi të prokurimit i cili ka për qëllim të rezultojë në ngritjen e një obligimi në vitin aktual fiskal, Organizata Buxhetore duhet të bëjë zotimin e fondeve.

Më tutje, Rregullat dhe Udhëzuesi Operativ i prokurimit publik, Neni 7 paragrafi 8.6 kërkon që me rastin e zhvillimit të një aktiviteti të prokurimit i cili nuk ka qenë i përfshirë në planifikimin final të prokurimit, autoriteti kontraktues duhet ta njoftojë Agjencinë Qendrore të Prokurimit (AQP) së paku 5 ditë para inicimit të aktivitetit të prokurimit.

Megjithatë, MKRS në dy raste gjatë vitit 2019 kishte zhvilluar aktivitete të prokurimit të cilat nuk ishin të përfshira në planin e prokurimit dhe për to nuk e kishte njoftuar AQP-në. Këto dy aktivitete kanë rezultuar me lidhjen e kontratave dhe krijimin e obligimeve në vitin aktual pa zotim të fondeve. Kjo kishte ndodhur te aktiviteti i prokurimit për “Furnizim me material Higjenik për Institucionet vartëse” vlera e kontratës 6,936€, si dhe tek aktiviteti i prokurimit për “Komunikim publik për javën e sportit” vlera e kontratës 9,940€.

Kjo kishte ndodhur për shkak se zyra e prokurimit nuk ka zbatuar rregullat e prokurimit, si dhe mbikëqyrjes së dobët të aktiviteteve në këtë fushë.

Ndikimi

Mos njoftimi i AQP-së për zhvillimin e aktiviteteve të prokurimit të cilat nuk ishin të përfshira në planin final të prokurimit, mund të rezultojë në lidhjen e kontratave për shërbime apo furnizime me një kosto më të lartë, për derisa mund të ekzistoj ndonjë kontratë paraprake e lidhur nga AQP. Më tej, hyrja në obligime kontraktuale pa zotim të fondeve ndikon në rritjen e obligimeve pa mbulesë buxhetore dhe prishjen e balancave buxhetore në projekte tjera.

Rekomandimi A2 Ministri duhet të forcoj kontrollet në fushën e prokurimit, për të siguruar se zhvillimi i aktiviteteve të prokurimit të cilat nuk janë të përfshira në planin final të prokurimit, do të bëhet vetëm pas njoftimit të AQP-së. Po ashtu, zotimi i mjeteve të bëhet para nënshkrimit të kontratës, në mënyre që të mos krijohen obligime pa fonde të mjaftueshme.

2.1.4 Subvencionet dhe transferet

Buxheti final për subvencione dhe transfere ishte 12,503,394€. Prej tyre në vitin 2019 ishin shpenzuar 11,432,739€. Ministria mbështetë financimin e projekteve të ndryshme kulturore, sportive, të rinisë dhe të trashëgimisë kulturore. Në këtë fushë kemi testuar 100 mostra për teste substanciale në vlerë 2,981,314€, dhe 12 mostra për teste të pajtueshmërisë.

Auditimi ynë ka identifikuar mangësitë në vijim:

Çështja B5 – Vonesa në arsyetimin e subvencione

- Gjetja** Sipas marrëveshjeve të nënshkruara, me rastin e dhënies së subvencioneve për projekte të ndryshme, bartësit e projekteve obligohen që t'i arsyetojnë shpenzimet e realizuara, në afat prej 30 ditësh pas realizimit të aktiviteteve të subvencionuara.
- Nga gjithsej 58 mostrat e testuara, për 15 raste të subvencionimeve në shumë totale prej 247,350€, nuk ishin dorëzuar raporte për arsyetimin e shpenzimeve, edhe pse aktivitetet e subvencionuara sipas marrëveshjeve duhej të kishin përfunduar kohë më parë.
- Kjo kishte ndodhur për shkak të neglizhencës së përfituesve të subvencioneve dhe mos ndërmarrjes së masave ligjore nga Ministria ndaj përfituesve të cilët nuk kishin raportuar.
- Ndikimi** Mungesa e raporteve për arsyetimin e subvencioneve, rritë pasigurinë lidhur me shpenzimin e këtyre fondeve në pajtim me objektivat e synuara të Ministrisë, si dhe rrit rrezikun që fondet të përdoren për qëllime tjera.
- Rekomandimi B5** Ministri duhet të siguroj se të gjitha projektet e subvencionuara të Organizatave Jo Qeveritare (OJQ) arsyetohen në kohën e paraparë dhe me dokumentet mbështetëse valide të parapara me rregulloren e brendshme të subvencioneve dhe transfereve. Në rastet e mos arsyetimit të subvencioneve të ndërmerren veprimet ligjore, siç parashihet me kontratat përkatëse.

Çështja A3- Mbështetja financiare e përfituesve pa shpallje publike**Gjetja**

Rregullorja MF-Nr-04/2017 mbi kriteret, standardet dhe procedurat e financimit publik të OJQ-ve, neni 12 - shpallja publike e thirrjes, përcakton që çdo mbështetje financiare për OJQ-të duhet të shpallet me thirrje publike, e cila duhet të publikohet në web faqen e ofruesit të mbështetjes financiare. Për më tepër, sipas këtij neni, ofruesit e mbështetjes financiare inkurajohen të përdorin edhe forma tjera për njoftimin të OJQ-ve, me qëllim të rritjes së konkurrueshmërisë. Thirrja duhet të jetë e hapur për së paku pesëmbëdhjetë (15) ditë pune.

Nga mostrat e testuara, ne kemi vërejtur se MKRS në katër raste kishte ofruar mbështetje financiare në vlerë 30,191€, duke lidhur marrëveshje vetëm në bazë të kërkesave të përfituesve, pra pa shpallje përmes thirrjes publike.

Kjo kishte ndodhur për shkak të mosrespektimit të rregullores për subvencionim nga menaxhmenti i MKRS-së.

Ndikimi

Mbështetja financiare e OJQ-ve pa thirrje publike, kufizon konkurrencën dhe rritë rrezikun e ndarjes së mjeteve financiare në mënyrë arbitrare, duke ndikuar të mos arrihet vlera për paratë, njëherësh të mos arrihen objektivat e synuara me ndarjen buxhetore.

Rekomandimi A3 Ministri duhet të sigurojë se mbështetja financiare e OJQ-ve do të bëhet përmes thirrjes publike, dhe kërkesat e rregullores Nr.04/2017 mbi kriteret, standardet dhe procedurat e financimit të OJQ-ve do të zbatohen me konsistencë.

2.1.5 Investimet kapitale

Buxheti final për investime kapitale në vitin 2019 ishte 21,724,309€, ndërsa ishin shpenzuar 12,312,208€ apo 57%. Ato kanë të bëjnë me ndërtimin e palestrave sportive, qendrave kulturore, rinore dhe gërmimeve arkeologjike etj.

Prej 74 mostrave të përzgjedhura për teste substanciale në vlerë 7,901,270€, dhe 15 mostrave për teste të pajtueshmërisë, ne kemi identifikuar çështjet si në vijim:

Çështja A4 - Mos respektimi i kërkesave të ligjit të ATK-së**Gjetja**

Sipas Ligjit Nr. 03/L-222 të Administratës Tatimore të Kosovës (ATK), neni 11 paragrafi 5, “Çdo person jo-rezident i cili i nënshtrohet çfarëdo tatimi në Republikën e Kosovës në pajtim me legjislacionin tatimor të Republikës së Kosovës, do të caktojë një përfaqësues fiskal përpara se të fillojë ndonjë veprimtari ekonomike në Republikën e Kosovës. Përfaqësuesi fiskal do të regjistrohet në ATK brenda pesë (5) ditëve pasi të jetë emëruar”.

MKRS me datën 07.03.2019 kishte nënshkruar kontratë me një kompani turke, për Studimin e Fizibilitetit për Stadiumin Kombëtar të Futbollit në Drenas në vlerë 1,440,000€, përderisa kjo kompani nuk kishte përcaktuar ndonjë përfaqësues fiskal në Republikën e Kosovës.

Më tutje, Kontrata nuk ishte përpiluar në pajtueshmëri me Kornizën ligjore të LPP-së, pasi që tek neni 5.1 i kontratës, thuhet se të gjitha obligimet tatimore dhe doganore do të paguhen nga MKRS, përderisa sipas ligjit operatori ekonomik është përgjegjës për të gjitha taksat në pajtim me kornizën ligjore.

Ministria gjatë vitit 2019 i kishte paguar drejtpërdrejt në llogari të kompanisë turke shumën prej 864,000€ sipas Aneksit I të kontratës, në çmim nuk ishte përfshirë edhe TVSh-ja. Gjatë fazës së auditimit nuk na janë prezantuar dëshmi se operatori ekonomik ndërkombëtar ka njësi të përhershme apo përfaqësues fiskal, ku përmes të cilëve i ka përmbushur detyrimet tatimore ndaj ATK-së. MKRS kishte ndërprerë pagesat e mëtejshme ndaj kompanisë me qëllim të korrigjimit të këtij gabimi. Në fillim të vitit 2020, sipas zyrtarëve të MKRS, kanë vazhduar diskutimet me kompaninë turke për korrigjimin e gabimit, megjithatë nga OE nuk kishte dakordim. Për më tepër, më datë 03.06.2020 MKRS ka bërë kërkesë për padi, ku pretendon për të drejtën e saj në raport me palën kontraktuese.

Shkaku i këtij gabimi sipas zyrtarëve të MKRS-së ishte mospërputhja ndërmjet dosjes për konkurset e projektimit dhe ligjit të ATK-së, dhe mungesa e një shablloni të kontratës tek dosja e konkursit të projektimit të hartuara nga KRPP.

Ndikimi

Si pasojë e mos aplikimit të tarifës tatimore, kjo mund të ndikojë në dëmtim të buxhetit dhe krijon paqartësi në zbatimin e projektit dhe kryerjes së pagesave ndaj OE.

Rekomandimi A4 Ministri duhet të sigurojë se para realizimit të kontratës të kërkohej nga kompania ndërkombëtare që të themelojë përfaqësuesin fiskal në Kosovë, për të marrë siguri se kompania po i përmbush obligimet ligjore ndaj ATK-së. Më tej, për rastin konkret të kërkojë nga kompania fituese ndryshim të kontratës për t'i përmbushur kërkesat ligjore të ATK-së.

Çështja A5 - Pagesa e Paradhënies për investime kapitale në kundërshtim me Ligjin e buxhetit**Gjetja**

Sipas nenit 13 të Ligjit të Buxhetit për vitin 2019, Organizatat buxhetore mund të paguajnë paradhënie kontraktuesve për projektet kapitale deri në pesëmbëdhjetë për qind (15%) të vlerës së kontratës. Ndërsa, për pagesën e paradhënies në vlerë deri në tridhjetë për qind (30%) të vlerës së kontratës për projektet kapitale, aprovimin duhet ta bëjë Qeveria.

Po ashtu, për pagesën e paradhënies për projektet kapitale, kontrata duhet të përmbajë garancinë e performancës dhe orarin qartazi të përcaktuar të pagesave, e cila njëkohësisht parashihet punën që duhet kryer para se të bëhet secila pagesë.

Në kontratën për Fizibilitetin për Stadiumin Kombëtar të Futbollit në Drenas në vlerë 1,440,000€, MKRS kishte kryer pagesën e paradhënies në vlerë prej 432,000€ apo 30% operatorit ekonomik, pa aprovim të Qeverisë dhe pa garancion të performancës.

Sipas menaxhmentit të ministrisë, kjo kishte ndodhur për shkak të mungesës së njohurive të stafit lidhur me kërkesat e ligjit.

Ndikimi

Pagesa e paradhënies pa siguruar garancinë e performancës, përveç që është në kundërshtim me ligjin e buxhetit, rritë rrezikun që operatori ekonomik të mos realizoj punimet sipas kontratës apo të mos realizoj fare punimet. Në rast të dështimit të projektit, kjo mund t'i shkaktoj shpenzime shtesë MKRS-së për mbylljen e kontratës në fjalë dhe kthimin e mjeteve të paguara si paradhënie.

Rekomandimi A5 Ministri duhet të ndërmarr veprimet e nevojshme për të siguruar kompetencën profesionale të stafit në mënyrë që të zbatohen kërkesat ligjore, lidhur me pagesën e paradhënies dhe realizimit të pagesave vetëm pas plotësimit të kriterëve të përcaktuara me Ligjin e Buxhetit.

Çështja B6- Vonesat në realizimin e punimeve**E gjetura**

Në kontratat e nënshkruara ndërmjet MKRS-së dhe Operatorëve Ekonomik (OE) për realizimin e projekteve kapitale, përcaktohet afati kohor për realizimin e punimeve sipas planit dinamik, si dhe parashihet aplikimi i ndëshkimeve në rast të vonesave të paarsyetuara.

Ne kemi identifikuar pesë raste ku punimet nuk ishin realizuar sipas planit dinamik siç parashihej me kontratë, pra kishte ngecje domethënëse në progresin fizik në këto projekte. Punimet që duhet të përfundonin brenda vitit 2018 dhe 2019, ende nuk kishin përfunduar në projektet:

- Stadiumi Përparim Thaqi – Prizren, vlera e kontratës 1,574,537€ e datës 26.01.2017 duhej të përfundonte brenda 400 ditë pune;
- Palestra sportive Kaçanik, vlera e kontratës 677,587€ e datës 13.03.2018, duhej të përfundonte brenda 250 ditësh kalendarike, pastaj me lidhjen e aneks kontratës me datë 07.11.2018 në vlerë 66,787€ ishte zgjatur afati i realizimit për 30 ditë nga data finale e dorëzimit të tenderëve;
- Kompleksi Sportiv 11 Marsi Prizren, vlera e kontratës 119,567€ e datës 02.11.2018, duhej të përfundonte brenda 110 ditë pune;
- Palestra Sportive Samadrezhë – Vushtri, vlera e kontratës 786,371€ e datës 22.05.2017, duhej të përfundonte me 30.10.2018; dhe
- Palestra Sportive - Deçan, vlera e kontratës 549,864€ e datës 15.12.2017, duhej të përfundonte brenda 135 ditë kalendarike, pastaj me datën 21.05.2019 kanë nënshkruar aneks kontratë në vlerë 54,882€.

Kryesisht shkaktar i vonesave në realizimin e këtyre projekteve është ministria, ku sipas zyrtarëve të MKRS-së ishte mungesa e buxhetit. Megjithatë, kur kihet parasysh se realizimi i buxhetit për Investime kapitale ishte vetëm 57%, atëherë, kuptohet se kjo është si pasojë e menaxhimit jo adekuat të buxhetit nga ana e ministrisë.

Ndikimi

Vonesat në përfundimin e projekteve ndikojnë që MKRS të mos arrijë objektivat e përcaktuara dhe në mungesë të fondeve buxhetore për vitet pasuese, projektet e filluara mund të mos përfundohen edhe një kohë të gjatë. Në anën tjetër, kjo situatë mund të ndikojë që OE të ushtrojnë padi gjyqësore ndaj ministrisë për shkak të mos përgjegjësisë ndaj zbatimit të projekteve apo kryerjes së obligimeve me kohë ndaj OE.

Rekomandimi B6 Ministri duhet të sigurojë se nënshkrimi i kontratave nuk do të bëhet pa buxhet të planifikuar, në mënyrë që punimet të realizohen sipas planit dinamik të kontraktuar. Në rast të paraqitjes në punëve të paplanifikuara, të zbatohen rregullat e prokurimit dhe të sigurohen mjetet e nevojshme para nënshkrimit të aneks kontratave.

2.1.6 Çështjet e përbashkëta për mallrat dhe shërbimet, investimet kapitale si dhe subvencionet dhe tranferet

Në vijim janë çështjet e përbashkëta që kanë të bëjnë me mallrat dhe shërbimet, investimet kapitale si dhe subvencionet e tranferet:

Çështja B7- Lidhja e kontratës duke anashkaluar procedurat e prokurimit dhe përdorimi i procedurave jo adekuate

Gjetja Sipas Ligjit të Prokurimit Publik Nr. 04/L-042 me plotësim ndryshime, lidhja e kontratave për furnizim me mallra dhe shërbime si dhe investime kapitale, duhet të realizohen përmes procedurave të prokurimit publik, me përjashtim të kontratave të cekura në nenin 3 të këtij ligji. Po ashtu, sipas këtij ligji, kontratat duhet të nënshkruhen nga drejtori i prokurimit.

Ne kemi identifikuar se MKRS kishte nënshkruar kontrata pa aplikuar ndonjë procedurë prokurimi në rastet si në vijim:

- Lidhja e njëzetë (20) kontratave me media, për shërbime të mediave për mbulimin e aktiviteteve të ministrit/MKRS-së. Këto kontrata ishin nënshkruar nga Udhëheqësja e Prokurimit. Shpenzimet gjatë vitit 2019 për realizimin e këtyre kontratave ishin 106,528€;
- Kontrata për furnizim me material promovues për parkun Ulpiana (13,275€), e nënshkruar me datë 21.12.2018, ishte nënshkruar nga Drejtoresha e departamentit të trashëgimisë kulturore e cila kishte nënshkruar edhe raportin e pranimi të materialit promovues. Pagesa ishte realizuar nga kategoria subvencione dhe tranfere;
- Kontrata Mirëmbajtja dhe pastrimi i objekteve sakrale në listën e Trashëgimisë Kulturore në vlerë 12,600€, ishte nënshkruar nga Drejtoresha e Qendrës Rajonale për Trashëgimi Kulturore në Mitrovicë, e cila kishte nënshkruar edhe raportin e pranimi të shërbimeve. Pagesa ishte realizuar në tërësi në vlerë 12,600€ nga kategoria subvencione dhe tranfere;
- Kontrata për montimin dhe demolimin e skeleve, vendosjen e rrjetës, vendosjen e shkallëve për muzeun e Kosovës ishte nënshkruar me datë 15.05.2019 në vlerë mujore 1,097€. Kontrata ishte nënshkruar nga Drejtoresha e departamentit të trashëgimisë kulturore bazuar në një vendim të Sekretarit të Përgjithshëm.

- **Lidhja e kontratës përmes procedurës jo adekuate të prokurimit**

Sipas nenit 35 të LPP-së proceduara e negociuar mund të përdoret për ushtrimin e aktiviteteve të prokurimit që kanë për qëllim dhënien e: çfarëdo kontrate publike: (i) nëse, për arsye objektive dhe të detyrueshme teknike ose artistike, kontrata duhet ti ipet një operatori të caktuar ekonomik; (ii) nëse, për arsye të mbrojtjes së të drejtave të pronës intelektuale apo industriale apo të drejtave ekskluzive, kontrata mund t'i ipet vetëm një operatori të caktuar ekonomik; (iii) nëse, për aq sa është shumë e nevojshme për arsye të emergjencave ekstreme që janë shkaktuar nga ngjarje objektivisht të verifikueshme të cilat nuk kanë pasur mundësi të parashikohen me arsye nga autoriteti përkatës kontraktues, autoriteti i tillë kontraktues nuk mund ta japë kohën e kërkuar për ushtrimin e cilësdo procedurë tjetër që parashtrohet në këtë ligj.

MKRS, kishte lidhur kontratë për "Shërbime të specializuara të nivelit të lartë në infrastrukturë dhe menaxhim të projekteve, specialist i nivelit të lartë për shërbime për infrastrukturë dhe menaxhimin e projekteve, vlere e parashikuar e kontratës 150,000€, me kohëzgjatje prej 3 vitesh, duke përdorur procedurën e negociuar pa publikimin e njoftimit për kontratë në kundërshtim me neni 35 të LPP të cekur më lartë. Më tutje, kjo kontratë nuk ishte përpiluar në pajtueshmëri me Kornizën ligjore të LPP-së, pasi që tek kushtet e përgjithshme të kontratës, neni 3 i kontratës përcakton se të gjitha obligimet tatimore dhe doganore do të paguheshin nga MKRS. Përderisa, sipas ligjit operatori ekonomik është përgjegjës për të gjitha taksat në pajtim me kornizën ligjore.

Veprimet e mësipërme kishin ndodhur për shkak të mos ndërmarrjes së masave përkatëse nga menaxhmenti, për të mos lejuar nënshkrimin e kontratave të tilla nga zyrtar të pa autorizuar dhe pa procedura të prokurimit.

Ndikimi

Kontraktimi i shërbimeve pa zbatuar ndonjë procedurë të prokurimit, apo përdorimi në raste jo adekuate të procedurës së negociuar ndikon në zvogëlimin e konkurrencës dhe diskriminimin e ofruesve tjerë të shërbimeve të tilla. Kjo mund të rezultojë me një kosto më të lartë të shpenzimeve sesa çmimet e konkurrencës..

Rekomandimi B7

Ministri duhet të sigurojë rishikim në lidhje me rastet në fjalë, për të vlerësuar ligjshmërinë e këtyre kontratave si dhe për të vlerësuar nëse shërbimet e kontraktuara janë ekonomike dhe sigurojnë vlerën për paranë e shpenzuar, dhe njëherësh të sigurohet që zyrtarët e MKRS të mos nënshkruajnë kontrata në kundërshtim me ligjin e prokurimit publik.

Çështja A6- Mos respektimi i parimeve për ndarjen e detyrave**Gjetja**

Sipas Rregullores dhe Udhëzuesit Operativ për Prokurimin Publik neni 62.3.7 Një anëtar i komisionit të vlerësimit nuk mund të emërohet si Menaxher i projektit.

Në tri rastet në vijim kemi identifikuar se anëtari/ja e komisionit vlerësues është caktuar edhe menaxher i projektit:

- Furnizim me libra në vlerë 16,054€ në BKK;
- Komunikim Publik Java e sportit'' në vlerë 9,940€; dhe
- Hidroizolimi i kulmit të rrafshët dhe atikës në objektin e BKK-së.

Kjo kishte ndodhur për shkak të kujdesit jo të duhur me rastin e formimit të komisioneve dhe caktimit të menaxherëve të kontratave.

Ndikimi

Mosrespektimi i parimeve për ndarjen e detyrave, përveç që është në kundërshtim me legjislacionin përkatës, rrit rrezikun për paraqitjen e konfliktit të interesit dhe/apo kërcënim të objektivitetit gjatë përmbushjes së detyrave të përcaktuara.

Rekomandimi A6 Ministri duhet të marrë veprimet e nevojshme për të siguruar se me rastin e formimit të komisioneve dhe caktimit të menaxherëve të kontratave, të merren parasysh parimet për ndarjen e detyrave në mënyrë që zyrtarët të cilët caktohen në komisionet e vlerësimit, të mos caktohen edhe menaxherë të kontratave.

2.2 Pasuritë kapitale dhe jokapitale

Vlera neto e paraqitur në PFV e pasurive kapitale (mbi 1,000€) është 43,433,068€, vlera e pasurive jokapitale 147,583€, dhe e stoqeve 23,775€.

Auditimi ynë ka identifikuar mangësitë në vijim:

Çështja B8 – Mangësi në menaxhimin e pasurisë

Gjetja

Rregullorja nr. 02/2013 – Për menaxhimin e pasurisë jo financiare në Organizatat Buxhetore, neni 12 paragrafi 2 dhe 3 përcakton se: “Deri në momentin e pranimit të pasurisë jo financiare organizatat buxhetore financuese do të regjistrojnë transaksion në kategorinë e investimeve në vijim. Në momentin kur pasuria jo financiare i ka kaluar të gjitha rregullat dhe procedurat e pranimit nga ana e organizatës buxhetore, e cila e fiton të drejtën e pronësisë mbi pasurinë përkatëse, atëherë kategoria e investimeve në vijim mbyllet edhe në regjistrat e organizatës buxhetore pranuese dhe organizatës buxhetore bashkëfinancuese.”, si dhe neni 13 paragrafi 2 dhe 3 thotë se: “Në momentin kur pasuria jo financiare i ka kaluar të gjitha rregullat dhe procedurat e dorëzimit, organizata buxhetore financuese do të mbyll llogarinë e investimeve në vijim. Organizata buxhetore pranuese, pasurinë jo financiare të pranuar do ta regjistroj në regjistrat e pasurisë jo financiare të saj.”

Nga 100 mostrat e testuara, ne kemi hasur në 12 raste ku projektet kapitale, përkundër faktit që kishin përfunduar dhe ishte bërë pranimi teknik i tyre, ende vazhdojnë të mbahen të regjistruara si investime në vijim.

Për më tepër, mbi 99% e pasurisë kapitale (mbi 1000€) është e regjistruar si investime në vijim. MKRS nuk kishte ofruar informatat e nevojshme të tilla si pronësia e pasurive, informata mbi projektet kapitale të përfunduara për të cilat duhet bërë transferi kapital në komuna përkatëse si dhe informata nëse projektet e tilla ishin investime të reja apo rinovim i pasurive ekzistuese.

Kjo kishte ndodhur për shkak të mos koordinimit ndërmjet zyrtarit të pasurisë dhe njësive tjera për tu informuar lidhur me projektet e përfunduara dhe mos komunikimi me komunat për të bërë bartjen e pasurisë në llogaritë e tyre.

Ndikimi

Mungesa e informatave të plota dhe të sakta lidhur me pasurinë në dispozicion të MKRS-së ndikon në menaxhim jo të mirë të pasurive dhe prezantim jo të drejtë në PVF. Në rastin konkret, ministria ka bërë mbivlerësimin e pasurisë për rastet e atyre që janë si investime në vijim të projekteve kapitale të përfunduara për të cilat duhet bërë transferi kapital në komuna.

Rekomandimi B8 Ministri duhet të siguroj se zyrtarët përgjegjës posedojnë informatat në lidhje me regjistrin e pasurisë, në mënyrë që për projektet e përfunduara të finalizoj procesin për bartjen e pronësisë tek komunat.

Çështja A7 – Mos regjistrimi i pasurisë jo financiare dhe mos harmonizimi i regjistrit të inventarizimit me regjistrin e pasurisë**Gjetja**

Rregullorja Nr. 02-2013 për Menaxhimin e Pasurisë jo Financiare, neni 6, paragrafi 3: “ kërkon që pasuria kapitale duhet të regjistrohet në SIMFK ndërsa pasuria jo kapitale dhe stoqet duhet të regjistrohet në sistemin “e-pasuria”. Më tutje, Neni 19 i rregullores së cekur më lartë, përcakton që komisioni për inventarizimin e pasurisë të hartoj një raport të përgjithshëm mbi inventarizimin e pasurisë dhe të krahasoj gjendjen e inventarizimit me gjendjen në regjistrat e pasurive jo financiare.

Auditimi ynë ka identifikuar mangësitë në vijim:

- Pasuria kapitale (mbi 1000€) ishte nënvlerësuar pasi që 14 pagesa në vlerë 1,049,635€ (investime në vijim) nuk ishin regjistruar në SIMFK. Ndërsa një pagesë në vlerë 2,564€ (aparaturë fotografikë) nuk ishte regjistruar në SIMFK por ishte regjistruar gabimisht në sistemin e-pasuria;
- Pasuria jo kapitale (nën 100€) ishte nënvlerësuar, pasi që pasuria në vlerë 27,100€ (tek BKK) nuk ishte regjistruar në sistemin e-pasuria; dhe
- Komisioni kishte kryer me kohë inventarizimin për vitin 2019, mirëpo nuk kishte harmonizuar gjendjen e inventarizuar me regjistrat e pasurive jo financiare.

Kjo kishte ndodhur për shkak të mos përcjelljes me kohë të informatave nga zyrtarët financiar tek zyrtarja e pasurisë dhe mosfunksionimit të mirë të kontrolleve të brendshme. Po ashtu, edhe për shkak të neglizhencës së zyrtarëve për të bërë harmonizimin e gjendjes së inventarizimit me regjistrin e pasurisë.

Ndikimi

Mos regjistrimi i pasurisë si dhe mos harmonizimi i regjistrit të inventarizimit me regjistrat e pasurive jo financiare ndikon në prezantim jo të drejt të pasurive në PVF dhe njëherë krijon parakushte që pasuritë të humbin apo keqpërdoren.

Rekomandimi A7 Ministri duhet të ndërmarrë veprime për të siguruar regjistrimin e plotë dhe të saktë të pasurisë siç parashihet me rregulloren Nr. 02/2013 për menaxhimin e pasurisë jo financiare. Njëherësh të sigurojë se komisioni i inventarizimit do të bëjë krahasimin e gjendjes së pasurisë sipas raportit të inventarizimit me gjendjen e regjistrave të pasurisë dhe të reflektoj ndryshimet eventuale në PVF.

2.3 Detyrimet

2.3.1 Detyrimet e papaguara

Pasqyra e detyrimeve të papaguara ndaj furnitorëve në PVF në fund të vitit 2019, ishte 3,814,475€. Këto detyrime janë bartur për t'u paguar në vitin 2020. Arsye e mos shlyerjes së këtyre obligimeve janë: pranimi i disa faturave me vonesë, mos kompletimi i dokumentacionit për pagesë neglizhenca e zyrtarëve etj.

Vlera e obligimeve të papaguara mbetet shumë e lartë, pavarësisht buxhetit të mjaftueshëm në të gjitha kategoritë ekonomike, dhe suficitit në fund të vitit.

Çështja B9 - Vonesa në pagesën e obligimeve

Gjetja Ligji për Menaxhimin e Financave Publike, neni 39, obligon Ministrinë për pagesën e çdo fature të vlefshme brenda afatit 30 ditësh nga data e pranimi të faturës apo kërkesës për pagim. Po ashtu, sipas Rregullores Nr. 01/2013 për shpenzimin e parasë publike, neni 24, paragrafi 1.3, të gjitha faturat duhet të protokollohet dhe të evidentohet në librin e faturave.

MKRS në 17 raste faturat/obligimet ndaj furnitorëve në vlerë totale 651,002€ i kishte paguar pas afatit kohor ligjor prej 30 ditësh. Vonesat sillen nga 32- 493 ditë. Po ashtu sipas PVF, vlera e obligimeve të papaguara në fund të vitit 2019 të cilat kishin kaluar afatin ligjor prej 30 ditësh ishte 1,328,209€. Ndërsa në 13 raste faturat në vlerë 489,161€ me rastin e pranimi nuk ishin protokolluar.

Më tutje sipas vendimeve gjyqësore gjatë periudhës janar – korrik 2019, nga Thesari janë ekzekutuar gjashtë pagesa në vlerë 281,524€. Me këtë rast MKRS ka paguar 12,245€ si shpenzime shtesë për procedurë gjyqësore, përmbarimore dhe interes.

Kjo ka ndodhur pasi që, MKRS nuk ka zbatuar procedurat e kontrollit të brendshëm me rastin e pranimi dhe pagesës së faturave. Pra kjo ishte rezultat i mosfunksionimit të mirë të kontrolleve të brendshme.

Ndikimi

Mos zbatimi i procedurave të kontrollit të brendshëm me rastin e pranimi të faturave që kanë të bëjnë me protokolimin dhe evidentimin e tyre në librin e faturave si dhe vonesat në pagesa, rrisin rrezikun e hyrjes në obligime pa mbulesë buxhetore apo përballje me drejtësinë, duke krijuar edhe shpenzime shtesë dhe vështirësi buxhetore për vitet pasuese.

Rekomandimi B9 Ministri duhet të sigurojë vendosjen e një sistemi efektiv në të cilin të gjitha faturat e papaguara protokolohen dhe evidentohen si dhe procedohen me kohë për pagesë në mënyrë që vlera e obligimeve të papaguara në fund të vitit (përveç atyre që janë afat) të evitohet.

2.3.2 Detyrimet kontigjente

Vlera e detyrimeve kontingjente ishte 335,689€. Këto janë lëndë në procedurë gjyqësore për të cilat do të vendoset në të ardhmen.

2.3.3 Detyrimet e kontraktuara

Vlera e detyrimeve të kontraktuara sipas raporteve të MKRS-së është 23,205,047€.

Detyrimet e kontraktuara kanë të bëjnë me kontratat për investime kapitale kryesisht në departamentin e sportit (ndërtimi i stadiumeve dhe palestrave sportive) dhe në atë të kulturës (renovime dhe restaurime), të cilat janë mbi një vit dhe të cilat ende nuk kanë përfunduar.

2.4 Funksioni i auditimit të brendshëm

Njësia e Auditimit të Brendshëm (NjAB) operon me tre anëtarë të stafit - Drejtori i NjAB-së dhe dy auditorë. Auditimet kryhen sipas planit strategjik dhe vjetor dhe përfshijnë fushat me më shumë ndjeshmëri dhe rrezik.

Përveç Planit strategjik, NjAB kishte hartuar edhe Planin vjetor të punës ku për vitin 2019 kishte planifikuar kryerjen e pesë (5) auditimeve.

Gjatë vitit kishte realizuar në tërësi planin e auditimit. NjAB kishte realizuar gjithsej shtatë (7) auditime, prej të cilave pesë (5) auditime sipas planit vjetor të punës 2019, dhe dy auditime me kërkesë të menaxhmentit. Raportet e auditimit përmbajnë konkluzione dhe rekomandime të cilat identifikojnë disa nga mangësitë në sistemin e kontrollit të brendshëm të MKRS-së.

MKRS ka themeluar Komitetin e Auditimit në vitin 2019. Komiteti përbëhet nga tre anëtarë (dy anëtarë të jashtëm dhe një anëtar i brendshëm). Gjatë vitit 2019 janë mbajtur pesë takime ku dhe janë përpiluar procesverbale.

Nuk kemi çështje për të raportuar në këtë fushë.

3 Progresi në zbatimin e rekomandimeve

Raporti ynë i auditimit për PFV-të e vitit 2018 kishte rezultuar në 20 rekomandime. Për këto, MKRS kishte përgatitur një Plan Veprimi ku paraqitej mënyra se si do t'i zbatoj rekomandimet e dhëna.

Deri në fund të auditimit tonë për vitin 2019, prej të cilave: pesë (5) ishin zbatuar, dy (2) ishin në proces të zbatimit, 10 rekomandime ishin të pazbatuara, dhe tri (3) konsiderohen të mbyllura të pazbatuara. Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe mënyrën se si janë trajtuar ato, shihni Tabelën 4.

MKRS nuk ka dorëzuar Raportin e Progresit mbi zbatimin e rekomandimeve (30 shtator dhe 15 mars) sipas kërkesave të dala nga Rregullorja e Punës për zbatimin e auditimit dhe planeve të veprimit.

Tabela 4 Përmbledhja e rekomandimeve të vitit paraprak dhe vitit 2019

Nr	Fusha e Auditimit	Rekomandimet e vitit 2018	Veprimet e ndërmarra	Statusi
1	PVF	Ministri duhet të sigurojë se të gjitha shpenzimet planifikohen dhe regjistrohen në kategori ekonomike adekuata dhe se nuk do të lejohen pagesa nga kategoria për kategori tjera të shpenzimeve.	Nuk janë ndërmarrë veprime për zbatimin e këtij rekomandimi.	I pazbatuar
2	PVF	Ministri duhet të siguroj që, në bashkëpunim me këshillin drejtues të Institutit Arkeologjik të Kosovës të hartojë politika apo udhëzime gjithëpërfshirëse për pagesën dhe angazhimin e punonjësve për realizimin e projekteve.	Nuk është hartuar ndonjë udhëzim apo politikë e shkruar, megjithatë nuk kemi hasur raste të angazhimit të stafit në këto projekte.	I mbyllur i pazbatuar
3	PVF	Ministri duhet të siguroj se të gjitha projektet e subvencionuara të OJQ-ve arsyetohen në kohën e paraparë dhe me dokumentet mbështetëse valide të parapara me rregulloren e brendshme të subvencioneve dhe transfereve.	Nuk janë ndërmarrë veprime për zbatimin e këtij rekomandimi.	I pazbatuar
4	PVF	Ministri duhet të ndërmerr të gjitha veprimet për të siguruar kushte pune dhe	Nuk janë ndërmarrë veprime	I pazbatuar

		vijueshmërinë e rregullt në punë të këtyre punonjësve, duke bërë monitorimin e vazhdueshëm siç parashihet me aktet ligjore. Në të kundërtën, këtë problem ta diskutoj edhe në Qeveri, duke qenë se problemi si i tillë është mjaft i përhapur edhe në ministritë tjera.	për zbatimin e këtij rekomandimi.	
5	PVF	Ministri duhet të siguroj se zyrtarët përgjegjës posedojnë informatat në lidhje me regjistrin e pasurisë dhe të njëjtat do të ofrohen tek ZKA. Për projektet e përfunduara të finalizoj procesin për bartjen e pronësisë tek komunat. Po ashtu, duhet të formojë komision të veçantë për identifikimin, vlerësimin e pronave dhe objekteve të MKRS. Raporti i inventarizimit duhet të harmonizohet me regjistrin e pasurisë dhe kjo të reflektojë në PFV.	Nuk janë ndërmarrë veprime për zbatimin e këtij rekomandimi.	I pazbatuar
6	Të Hyrat	Ministri duhet të siguroj që dhënia në shfrytëzim e objekteve që i përkasin trashëgimisë kulturore bëhet përmes shpalljes publike, ku fillimisht duhet të përcaktohen kriteret për shfrytëzimin e këtyre objekteve.	Është hartuar rregullorja për dhënien në shfrytëzim të këtyre pronave.	I zbatuar
7	Pagat dhe mëditjet	Ministri duhet të sigurojë se janë marrë masa për të ndërprerë praktikën e lidhjes së kontratave pa procedura të rekrutimit dhe kohëzgjatja e këtyre marrëveshjeve të bëhet në përputhje me legjislacionin përkatës. Në rast se ka nevojë për të punësuar shtesë në Ministri (pozita të rregullta) të sigurojnë se në buxhetin e viteve në vijim në kategorinë paga dhe mëditje përfshihen pagat e të gjithë të punësuarve të nevojshëm duke kaluar përmes sistemit të pagave.	Nuk janë ndërmarrë veprime për zbatimin e këtij rekomandimi.	I pazbatuar
8	Pagat dhe mëditjet	Ministri, respektivisht kryeshefat përkatës duhet të ndërmarrin veprimet e nevojshme për të siguruar kompetencën profesionale të stafit në mënyrë që të zbatohen kërkesat ligjore sa i përket ndaljes së tatimit në burim për të	Nuk janë ndërmarrë veprime për zbatimin e këtij rekomandimi.	I pazbatuar

		punësuarit me kontratë për shërbime të veçanta		
9	Subvencionet dhe transferet	Ministri duhet të siguroj se aktivitetet e caktuara dhe buxheti për realizimin e tyre të planifikohen me kohë. Njëherit para realizimit të aktiviteteve duhet të bëhet lidhja e kontratave ku përcaktohen qartë shërbimet që do të realizohen dhe çmimi i tyre.	Kontratat janë lidhur nga Qeveria, MKRS vetëm ka bërë zbatimin e tyre.	I zbatuar
10	Subvencionet dhe transferet	Ministri duhet të sigurojë se nuk do të ketë asnjë kompensim shtesë për stafin e angazhuar brenda orarit të rregullt.	Nuk kemi hasur raste të tilla gjatë vitit 2019.	I zbatuar
11	Subvencionet dhe transferet	Ministri duhet të sigurojë që aprovimet nga menaxhmenti i kërkesave të bëhet vetëm pasi të jenë plotësuar kërkesat e aplikuesve, e që në këto raste nuk bëhen pa konfirmimin e përfituesit të fundit të fondeve dhe se është bërë një analizë e detajuar për arsyet e përdorimit të këtyre fondeve duke përgatitur një raport të veçantë për t'u siguruar se mjetet janë përdorur për qëllimet e dhëna.	Ende nuk është adresuar çështja e arsytimit të avanseve për subvencione.	Pjesërisht i zbatuar
12	Subvencionet dhe transferet	Ministri duhet të sigurohet se aprovimi i shpenzimeve për subvencione bëhet vetëm pas sigurimit të dëshmive se shpenzimi i mjeteve nga përfituesit janë bërë në përputhje me objektivat e dakorduara dhe për periudhën kohore të specifikuar në memorandumit e bashkëpunimit.	Nuk kemi hasur raste të tilla gjatë vitit 2019.	I zbatuar
13	Investimet Kapitale	Ministri duhet të forcoj kontrollet e brendshme lidhur me pagesën e paradhënies dhe se ato bëhen vetëm pas plotësimit të kriterëve të përcaktuara me ligjin e buxhetit.	Nuk janë ndërmarrë veprime për zbatimin e këtij rekomandimi.	I pazbatuar
14	Investimet Kapitale	Ministri duhet të siguroj se janë analizuar shkaqet që kanë ndikuar në mos realizimin e punimeve sipas planeve	Nuk janë ndërmarrë veprime për zbatimin e këtij rekomandimi.	I pazbatuar

		dinamike. Dhe krahas tyre të ndërmerr veprimet e nevojshme ligjore.		
15	Investimet Kapitale	Ministri duhet të forcoj kontrollet e brendshme lidhur me aprovimin e punimeve shtesë dhe të sigurojë se në rastet kur paraqitet nevoja për punë shtesë respektohen procedurat ligjore siç parashihet me kontratë.	Nuk kemi hasur raste të tilla gjatë vitit 2019.	I zbatuar
16	Çështjet e përbashkëta Mallra dhe shërbime, investime kapitale si dhe subvencione dhe transfere	Ministri duhet të ndërmerr masa për të vlerësuar ligjshmërinë e këtyre kontratave si dhe për të vlerësuar nëse shërbimet e kontraktuara janë ekonomike dhe sigurojnë vlerën për paranë e shpenzuar. Njëherësh të sigurohet që ZKA dhe Zyrtarët tjerë vartës të mos nënshkruajnë kontrata në kundërshtim me ligjin e prokurimit publik.	Nuk janë ndërmarrë veprime për zbatimin e këtij rekomandimi.	I pazbatuar
17	Obligimet e papaguara	Ministri duhet të siguroj se pagesa e faturave bëhet në përputhje me afatet kohore të përcaktuara me rregullore, ndërsa ato që kanë kaluar afatin e pagesës të jenë të prezantuara drejtë në raportin e obligimeve. Është i nevojshëm të bëhet një plan ku parashihet buxheti dhe veprimet konkrete për shlyerjen graduale të borxheve të akumuluar.	Nuk janë ndërmarrë veprime për zbatimin e këtij rekomandimi.	I pazbatuar
18	Obligimet e papaguara	Ministri duhet të sigurojë se janë vendosur mekanizma të cilët mundësojnë protokollimin e faturave të pranuar, evidentimin e tyre në librin e faturave dhe procedimin për pagesë brenda afatit kohorë ligjorë.	MKRS ka filluar me protokollimin e faturave, megjithatë kemi hasur në disa raste ku faturat nuk ishin protokolluar.	Pjesërisht i zbatuar
19	Raportimi menaxherial, llogaridhënia dhe menaxhimi i rreziqeve	Ministri duhet të sigurojë se do të trajtoj me prioritet vendosjen e politikave të shkruara dhe procedurave për menaxhimin e rreziqeve për të reduktuar ndikimin e tyre në nivele të pranueshme. Njëherit duhet të hartoj regjistrin e rreziqeve me të gjitha masat/veprimet e duhura për të vendosur nën kontroll	Nuk janë ndërmarrë veprime për zbatimin e këtij rekomandimi, megjithatë për shkak të ndryshimit të formatit të raportit	I mbyllur i pazbatuar

		kërcënimet e mundshme kundrejt objektivave.	të auditimit nuk do të përsëritet.	
20	Raportimi menaxherial, llogaridhënia dhe menaxhimi i rreziqeve	Ministri duhet të inicioj menjëherë procedurat për harmonizimin e legjislacionit organik të institucioneve vartëse me legjislacionin e përgjithshëm për organizimin e administratës dhe për menaxhimin e financave publike. Po ashtu menaxhimi dhe shpenzimi i buxhetit të institucioneve të trashëgimisë kulturore duhet të bëhet nga departamentet përkatëse në ministri.	Nuk janë ndërmarrë veprime për zbatimin e këtij rekomandimi, megjithatë për shkak të ndryshimit të formatit të raportit të auditimit nuk do të përsëritet.	I mbyllur i pazbatuar
Nr	Fusha e auditimit	Rekomandimet e vitit 2019		
1	Pagat dhe mëditjet	Ministri respektivisht, Kryeshefi i ASHAK-ut duhet të ndërmarr veprimet e nevojshme për të siguruar kompetencën profesionale të stafit në mënyrë që të zbatohen kërkesat ligjore sa i përket ndaljes së tatimit në burim për të punësuarit me kontratë për shërbime të veçanta, dhe rastet e tilla të mos përsëriten.		
2	Pagat dhe mëditjet	Ministri duhet të ndërmerr të gjitha veprimet për të siguruar kushte pune dhe vijueshmërinë e rregullt në punë të këtyre punonjësve, duke bërë monitorimin e vazhdueshëm siç parashihet me aktet ligjore. Në të kundërtën, këtë problem ta diskutoj edhe në Qeveri, duke qenë se problemi si i tillë është mjaft i përhapur edhe në ministrinë tjera.		
3	Pagat dhe mëditjet	Ministri duhet të sigurojnë se janë marrë masa për të ndërprerë praktikën e lidhjes së kontratave pa procedura të rekrutimit dhe kohëzgjatja e këtyre marrëveshjeve të bëhet në përputhje me legjislacionin përkatës. Në rast se ka nevojë për të punësuar shtesë në Ministri (pozita të rregullta) të sigurojnë se në buxhetin e viteve në vijim në kategorinë paga dhe mëditje përfshihen pagat e të gjithë të punësuarve të nevojshëm duke kaluar përmes sistemit të pagave.		
4	Planifikimi dhe Realizimi i Buxhetit	Sekretari i përgjithshëm duhet të sigurojë që janë ndërmarrë të gjitha veprimet e nevojshme që shpenzimet të planifikohen në ndarjet adkuate të buxhetit (apo të bëhet ridestnimi i mjeteve sipas kërkesave ligjore) dhe që pagesat dhe regjistrimi i shpenzimeve bëhet në mënyrë strikte sipas kodeve ekonomike adekuate.		

5	Mallra dhe shërbimet	Ministri duhet të ndërmarrë të gjitha veprimet, që personat që kanë i kanë arsyetuar avanset që nga viti 2010 deri në fund të vitit 2019, t'i kryejnë barazimet me shërbimin e financave dhe të kontabilitetit. Në rast se nuk i posedojnë dëshmitë e duhura për arsyetimin e avanseve, atëherë shumat e tërhequra për këtë qëllim, të kthehen në tërësi brenda një periudhe tremujore. Në të kundërtën, të ushtrojë padi gjyqësore kundër të gjithë personave për kthimin e këtyre parave. Gjithashtu, ministri duhet të vendos kontrolle strikte që avanset e dhëna në të ardhmen, të arsyetohen brenda afateve të përcaktuara ligjore.
6	Mallra dhe shërbimet	Ministri duhet të forcoj kontrollet në fushën e prokurimit për të siguruar se zhvillimi i aktiviteteve të prokurimit të cilat nuk janë të përfshira në planin final të prokurimit do të bëhet vetëm pas njoftimit të AQP-së. Po ashtu, zotimi i mjeteve behet para nënshkrimit të kontratës në mënyrë që të mos krijohen obligime pa fonde të mjaftueshme.
7	Subvencionet dhe tranferet	Ministri duhet të siguroj se të gjitha projektet e subvencionuara të OJQ-ve arsyetohen në kohën e paraparë dhe me dokumentet mbështetëse valide të parapara me rregulloren e brendshme të subvencioneve dhe transferove. Në rastet e mos arsyetimit të subvencioneve të ndërmirren veprimet ligjore, siç parashihet me kontratat përkatëse.
8	Subvencionet dhe tranferet	Ministri duhet të sigurojë se mbështetja financiare e OJQ-ve do të bëhet përmes thirrjes publike, dhe kërkesat e rregullores Nr. 04/2017 mbi kriteret, standardet dhe procedurat e financimit të OJQ-ve do të zbatohen me konsistencë.
9	Investimet Kapitale	Ministri duhet të sigurojë se para realizimit të kontratës të kërkohet nga kompania ndërkombëtare që të themeloj përfaqësuesin fiskal në Kosovë, për të marrë siguri se kompania po i përmbush obligimet ligjore ndaj ATK-së. Më tutje për rastin konkret të kërkojë nga kompania fituese ndryshimin e kontratës për ti përmbushur kërkesat ligjore të ATK-së.
10	Investimet Kapitale	Ministri duhet të ndërmarr veprimet e nevojshme për të siguruar kompetencën profesionale të stafit në mënyrë që të zbatohen kërkesat ligjore lidhur me pagesën e paradhënies dhe realizimit të pagesave vetëm pas plotësimit të kriterëve të përcaktuara me Ligjin e Buxhetit.
11	Investimet Kapitale	Ministri duhet të sigurojë se nënshkrimi i kontratave nuk do të bëhet pa buxhet të planifikuar, në mënyrë që punimet të realizohen sipas planit dinamik të kontraktuar. Në rast të paraqitjes në punëve të paplanifikuara, të zbatohen

		rregullat e prokurimit dhe të sigurohen mjetet e nevojshme para nënshkrimit të aneks kontratave.
12	Çështjet e përbashkëta për mallrat dhe shërbimet, investimet kapitale si dhe subvencionet dhe tranferet	Ministri duhet të sigurojë rishikim në lidhje me rastet në fjalë, për të vlerësuar ligjshmërinë e këtyre kontratave si dhe për të vlerësuar nëse shërbimet e kontraktuara janë ekonomike dhe sigurojnë vlerën për paratë e shpenzuar, dhe njëherësh të sigurohet që zyrtarët e MKRS të mos nënshkruajnë kontrata në kundërshtim me ligjin e prokurimit publik.
13		Ministri duhet të marrë veprimet e nevojshme për të siguruar se me rastin e formimit të komisioneve dhe caktimit të menaxherëve të kontratave të merren parasysh parimet për ndarjen e detyrave në mënyrë që zyrtarët të cilët caktohen në komisionet e vlerësimit të mos caktohen menaxherë të kontratave.
14	Pasuritë kapitale dhe jokatitale	Ministri duhet të sigurojë se zyrtarët përgjegjës posedojnë informatat në lidhje me regjistrin e pasurisë, në mënyrë që për projektet e përfunduara të finalizoj procesin për bartjen e pronësisë tek komunat.
15	Pasuritë kapitale dhe jokatitale	Ministri duhet të ndërmarrë veprime për të siguruar regjistrimin e plotë dhe të saktë të pasurisë siç parashihet me rregulloren Nr. 02/2013 për menaxhimin e pasurisë jo financiare. Njëherësh të sigurojë se komisioni i inventarizimit do të bëjë krahasimin e gjendjes së pasurisë sipas raportit të inventarizimit me gjendjen e regjistrave të pasurisë dhe të reflektoj ndryshimet eventuale në PVF.
16	Detyrimet e papaguara dhe kontingjente	Ministri duhet të sigurojë vendosjen e një sistemi efektiv në të cilin të gjitha faturat e papaguara protokolohen dhe evidentohen si dhe procedohen me kohë për pagesë në mënyrë që vlera e obligimeve të papaguara në fund të vitit të mbetet e ulët.

Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZKA-ja

(e shkëputur nga ISSAI 200)

Forma e opinionit

147. Auditori duhet të japë një **opinion të pamodifikuar** nëse arrin në përfundimin se Pasqyrat Financiare janë përgatitur në të gjitha aspektet materiale, në pajtim me kornizën e zbatueshme financiare.

Nëse auditori, bazuar mbi dëshmitë e marra të auditimit arrin në përfundimin se Pasqyrat Financiare si tërësi përmbajnë keqdeklarime materiale ose nuk arrin të marrë dëshmi të mjaftueshme auditimi për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë keqdeklarime materiale, atëherë ai duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit sipas pjesës që flet për 'Përcaktimin e llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit'.

148. Nëse pasqyrat financiare të përgatitura sipas kërkesave të një kornize për prezantim të drejtë nuk arrijnë të japin një paraqitje të drejtë, auditori duhet të diskutojë çështjen me menaxhmentin dhe, varësisht nga kërkesat e kornizës së zbatueshme për raportim financiar dhe nga mënyra se si zgjidhet çështja, të përcaktojë nëse është e nevojshme të modifikojë opinionin e auditimit.

Modifikimet që i bëhen opinionit në raportin e auditorit

151. Auditori duhet të modifikojë opinion në raportin e auditorit në rast se, duke u bazuar në dëshmitë e marra të auditimit arrin në përfundimin se Pasqyrat Financiare si tërësi përmbajnë gabime materiale, ose në qoftë se auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të nxjerrë përfundimin se Pasqyrat Financiare si tërësi nuk përmbajnë keqdeklarime materiale. Auditorët mund të japin tri lloje opinionesh të modifikuara: opinion të kualifikuar, opinion të kundërt dhe mohim të opinionit.

Përcaktimi i llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit

152. Vendimi se cili lloj i opinionit të modifikuar është i përshtatshëm varet nga:

- natyra e çështjes që i jep shkas modifikimit – d.m.th nëse Pasqyrat Financiare përmbajnë keqdeklarime materiale ose, në rast se ishte e pamundur për të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, mund të përmbajnë keqdeklarime materiale; dhe
- gjykimi i auditorit rreth përhapjes së efekteve ose efekteve të mundshme që çështja ka në Pasqyrat Financiare.

153. Auditori duhet të japë një **opinion të kualifikuar nëse**: (1) pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se keqdeklarimet, ose individualisht ose së bashku, janë materiale, por nuk janë përhapur në Pasqyrat Financiare, ose (2) nëse auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, por arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi Pasqyrat Financiare kanë mundur të jenë materiale, por jo të përhapura.

154. Auditori duhet të japë një **opinion të kundërt nëse**, pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se keqdeklarimet, ose individualisht ose së bashku, janë edhe materiale edhe të përhapura në Pasqyrat Financiare.

155. Auditori duhet japë **mohim të opinionit nëse**, pasi nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, auditori arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi Pasqyrat Financiare kanë mundur të jenë, edhe materiale, edhe të përhapura. Nëse, pas pranimit të angazhimit, auditori bëhet i vetëdijshëm se menaxhmenti ka imponuar një kufizim të fushëveprimit të auditimit, për të cilin auditori konsideron se mund të rezultojë në nevojën për të shprehur një opinion të kualifikuar ose mohim opinionit mbi Pasqyrat Financiare, auditori duhet të kërkojë nga menaxhmenti ta heqë atë kufizimin.

156. Nëse auditori jep një opinion të modifikuar, ai duhet të modifikojë edhe titullin për të korresponduar me llojin e opinionit i shprehur. ISSAI 1705 jep udhëzime shtesë rreth gjuhës specifike që duhet përdorur kur jepet një opinion dhe për të përshkruar përgjegjësinë e auditorit. Ajo gjithashtu përfshin shembuj ilustrues të raporteve.

Paragrafët e Theksimit të Çështjes dhe paragrafët e Çështjeve të Tjera në raportin e auditorit

157. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për të tërhequr vëmendjen e përdoruesve në një çështje të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila është sa e rëndësishme aq edhe thelbësore që ata të kuptojnë Pasqyrat Financiare, por ka prova të mjaftueshme e të përshtatshme se çështja nuk përmban keqdeklarime materiale në pasqyrat financiare, auditori duhet të përfshijë një paragraf të Theksimit të Çështjes në raportin e tij. Paragrafët për Theksimin e Çështjes duhen t'i referohen vetëm informacionit të paraqitur ose shpalosur në Pasqyrat Financiare.

158. Një paragraf i theksimit të çështjes duhet:

- të përfshihet menjëherë pas opinionit;
- të ketë titullin 'theksim i çështjes' ose ndonjë titull tjetër të përshtatshëm;
- të përmbajë një referencë të qartë ndaj çështjes që theksohet dhe të tregojë se në ç'pjesë të Pasqyrave Financiare mund të gjenden shpalosjet relevante që e përshkruajnë plotësisht çështjen; dhe
- të tregojë se opinionit i auditimit nuk është modifikuar për sa i përket çështjes të theksuar.

159. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për ta komunikuar një çështje, përveç atyre që janë paraqitur ose shpalosur në Pasqyrat Financiare, e cila, në gjykimin e auditorit, është e rëndësishme për përdoruesit në mënyrë që ta kuptojnë auditimin, përgjegjësitë e auditorit apo raportin e auditimit, dhe me kusht që kjo nuk është e ndaluar me ligj ose rregullore, duhet të përpilohet një paragraf me titullin "Çështje Të Tjetra", apo ndonjë titull tjetër të përshtatshëm. Ky paragraf duhet të paraqitet menjëherë pas opinionit dhe pas çdo paragrafi të Theksimit të Çështjes.

Shtojca II: Letër e konfirmimit

Republika e Kosovës

Republika Kosova-Republic of Kosovo

Qeveria -Vlada-Government

Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sportit/Ministarstvo Kulture, Omaladine i Sporta -Ministry of Culture, Youth & Sports

Kabineti i Ministrit/ Kabinet Ministra/ Minister's Cabinet

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm në Raportin e auditimit për vitin 2019 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Raportit/Pasqyrave Financiare të Ministrisë së Kulturës, Rinisë dhe Sportit për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2019 (në tekstin e mëtejme "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

znj. Vlora Dumoshi

Ministre e Kulturës, Rinisë dhe Sportit

Data: 10 qershor 2020, Prishtinë

